

петенції держави залишилися питання управління кадрами та регламентування навчального процесу.

Зроблено висновок, що тенденція до децентралізації не суперечить тому, що в основному відповідальність за стан освіти у Франції несе міністерство національної освіти, вищої освіти і наукових досліджень, підкреслюючи тим самим, що освіта має залишатися державною. Саме держава визначає цілі освітньої політики, відіграє визначальну роль у розвитку та орієнтації освіти, несе головну відповідальність за її зміст, атестати, дипломи. При цьому децентралізація сприяє оптимальному розподілу завдань і підвищенню відповідальності територіальних колективів у сфері шкільної освіти, підвищує рівень демократизації управління нею. Як результат децентралізації можна назвати збільшення числа побудованих шкіл та зростання фінансових витрат на одного школяра.

СУТНІСТЬ ГУМАНІЗАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДУМЦІ ЄВРОПИ

І. О. Маріуц, к. пед. н.

У вітчизняній педагогічній науці проблема гуманізації освіти не є новою, вона притаманна педагогічній науці й практиці одвічно. Сьогодні, в умовах кардинальної трансформації національної освіти, робляться спроби спрямування навчального процесу до дитини, яка навчається, «олюднення» атмосфери шкільного життя, організації навчального та виховного процесу, його змісту. Тому звернення до педагогічної думки Європи є надзвичайно цінним для України.

Виявлено, що як самостійний ідейний рух гуманізм став утверджуватися в країнах Західної та Центральної Європи в епоху пізнього європейського середньовіччя. Теоретичні основи філософсько-педагогічної думки гуманізації освіти представлені такими яскравими вченими, як: Т. Кампанелла (Італія), Г. Бюде, П. Рамус, Ф. Рабле, М. Монтень (Франція), Дж. Колет, Т. Мор (Англія), Р. Агрікола, Я. Вімпфелінг, У. фон Гуттен (Німеччина), А. Гегіус, Э. Роттердамський (Нідерланди, Бельгія), Х. Л. Вівес (Іспанія) та ін.

Розкрито, що європейські вчені наголошують на тому, що у контексті формування цілісної творчої індивідуальності значна увага має приділятися її духовному розвитку у процесі пізнавальної діяльності. Категорія «духовність» у системі психолого-педагогічних понять розглядається як удосконалення внутрішнього світу, вищі почуття, вищі переживання (В. Даль); інтелект, здатність до пізнання (М. Вебер) та ін.

З'ясовано, що, зводячи усі філософські питання до центральної проблеми пізнання людини, М. Шеллер виводить вчення про філософську антропологію. У більш широкому аспекті принципи дослідження закономірностей формування людської особистості розглядав відомий німецький теоретик педагогіки Г. Рот – автор праці «Педагогічна антропологія». Педагогічна антропологія – це наука, що досліджує й аналізує дані про людину під педагогічним кутом зору.

Зроблено висновок, що європейські вчені-гуманісти позиціонують освіту не лише як передавання молодій людині певної суми знань, а передусім як виховання інтелектуально розвиненої, творчої особистості, формування у неї загальнолюдських моральних цінностей і переконань, наукового світогляду, ідеалів, прагнень, здібностей, волі, почуттів. Трактуючи категорію освіти, як спосіб всебічного, гармонійного розвитку особистості, вчені приходять до висновку, що освіта – це гуманізація, безперервне становлення людини в суспільстві. У контексті проаналізованих праць доведено, що гуманізацію освіти й школи у вимірі підходів європейських учених слід розуміти як їх переорієнтацію на особистість, формування людини як унікальної цілісної творчої індивідуальності, що прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, здатна здійснювати свідомий і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях.